

Introduktion til algoritmik og datastrukturer

IT-højskolen i København

13. Juni 2000

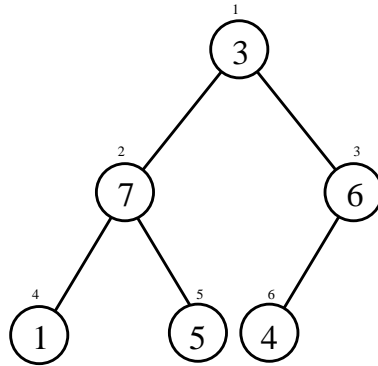
Dette eksamenssæt består af 3 opgaver, hver med 5 delopgaver. Alle opgaverne vægtes ens, og alle delopgaverne i hver opgave vægtes ens. Du har i alt 4 timer til din rådighed. Husk at angive sidetal, navn og studienummer på alle sider i din besvarelse. Eksamenssættet består af 7 nummererede sider.

CLR refererer til "Introduction to Algorithms" af Cormen, Leiserson og Rivest, 18. tryk, 1997.

Opgave 1

Denne opgave handler om hobe og sortering.

a) Illustrer udførelsen af $\text{HEAPIFY}(A, 1)$ for hoben A i figur 1. Anvend stilen fra figur 7.2 i CLR side 143.

Figur 1: Hoben A , der skal udføres HEAPIFY på.

b) QUICKSORT (CLR side 154) er defineret vha. $\text{PARTITION}(A, p, r)$, som kan bytte rundt på tallene i array'et A fra indeks p til r . Illustrer beregningen af $\text{PARTITION}(A, 1, 6)$, hvor

$$A = \langle 7, 8, 9, 4, 5, 6 \rangle$$

I kan benytte Fig. 8.1 side 155 i CLR som en model for illustrationen.

c) Konstruer en sorteringsalgoritme, som har lineær kompleksitet, hvis tallene, der skal sorteres, allerede er *sorterede*; ellers er kompleksiteten $O(n \lg n)$. Skriv pseudo-kode.

QUICKSORT er forventeligt mere effektiv end INSERTION-SORT (CLR side 3) for store inddata, men eksperimenter har vist, at INSERTION-SORT er mere effektiv end QUICKSORT , hvis der skal sorteres få tal.

d) Skriv pseudo-kode for en sorteringsalgoritme, der er en kombination af QUICKSORT og INSERTION-SORT . Algoritmen skal udnytte, at INSERTION-SORT i praksis er mere effektiv end QUICKSORT , hvis der skal sorteres færre end c tal, for en eller anden konstant c . Det er tilladt at henvise til kode i CLR.

e) Hvad er kompleksiteten af HEAPSORT , hvis tallene, der skal sorteres, er *identiske*?

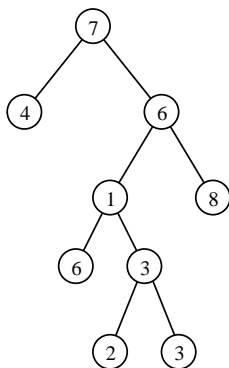
Opgave 2

Denne opgave handler om binære træer med ikke-negative (≥ 0) heltalsvægte i knuderne.

Vi definerer den *vægtede længde* af en vej (simple path) i et træ til at være summen af vægtene i knuderne på vejen, inklusive endeknuder. Dvs. den vægtede længde fra roden i træet i figur 2 til bladet med vægten 2 har en vægtet længde på 19.

Blandt flere veje i et træ er en *vægtet længste vej* en af vejene med den største vægtede længde. F.eks. har den vægtede længste vej (blandt alle mulige veje) i træet i figur 2 værdien 25.

Vægt-dybden af et træ er værdien af en vægtet længste vej blandt vejene fra roden til et blad i træet. F.eks. er vægt-dybden 21 for træet i figur 2.

Figur 2: Binært træ med vægte.

a) Vis ved hjælp af et lille modeksempel, at den vægtede længste vej i et træ T ikke nødvendigvis går igennem roden på T .

I denne opgave betragter vi den sædvanlige repræsentation af et binært træ T , som brugt i CLR kapitel 13. Dvs. til hver knude v i træet T har vi felterne $left[v]$, $right[v]$, og $p[v]$ for venstre barn, højre barn og forældreknuden (parent) henholdsvis. For roden r er $p[r] = \text{NIL}$ og for et blad w er både $left(w) = \text{NIL}$ og $right(w) = \text{NIL}$. Herudover lader vi $key[v]$ betegne *vægten* i knuden v . Bemærk, at vi *ikke* antager, at vægtene opfylder *binary-search-property* i denne opgave.

b) Lav en procedure $VÆGTTILROD(v)$, der beregner den *vægtede længde* af vejen fra knuden v til roden af T . Proceduren skal køre i tid $O(h)$, hvor h er højden af T .

c) Lav en rekursiv procedure $VÆGTDYBDE$, der beregner vægt-dybden af et binært træ T .

Vi er nu interesseret i at udvide datastrukturen for det vægtede binære træ T , så vi hurtigt kan finde vægt-dybden, når vægtene i knuderne kan opdateres løbende. Mere præcist er vi interesseret i at udvide datastrukturen for T , så vi kan understøtte følgende to operationer:

$\text{OPDATER}(v, x)$: Ændrer T , så knuden v får vægten x .

$\text{AKTUELVÆGTDYBDE}()$: Returnerer den aktuelle vægt-dybde for T .

d) Beskriv en udvidelse af datastrukturen for et træ T , der understøtter de to operationer ovenfor. Køretiden for proceduren OPDATER skal være $O(h)$, hvor h er højden af T , mens AKTUELVÆGTDYBDE skal køre i tid $O(1)$.
Vink: Lav et ekstra felt til hver knude v , der indeholder den aktuelle vægt-dybde af *undertræet* med rod v .

Vi er nu interesseret i en anden udvidelse af datastrukturen for T . Først skal træet T initialiseres, så alle knuder initielt har vægt 1. Derefter skal vi håndtere følgende to operationer:

$\text{SÆTNUL}(v)$: Ændrer vægten i knuden v til 0, dvs. sæt $\text{key}[v]$ til 0.

$\text{NULVEJ}(u, v)$: Returnerer `true`, hvis og kun hvis den vægtede længde af vejen fra knude u til knude v er 0.

e) Beskriv en datastruktur for ovennævnte problem. For et træ T med n knuder skal løsningen give en *total* køretid på $O(n \lg^* n)$ for initialisering og udførelse af n SÆTNUL og NULVEJ operationer.

Opgave 3

For alle delopgaverne i denne opgave gælder det, at A er en tabel (array) bestående af n heltal. Det første tal i tabellen er $A[0]$, og det sidste tal i tabellen er $A[n-1]$.

I figur 3 er vist en tabel med 8 tal. For denne tabel er $n = 8$, $A[0] = 15$ og $A[n-1] = 314$

15	20	31	150	210	214	217	314
----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

Figur 3: En tabel med 8 tal.

a) Lad A være en (ikke nødvendigvis sorteret) tabel med n tal. Beskriv, hvorledes man i $O(n \lg n)$ tid kan afgøre, om der er to ens tal i tabellen.

b) Lad A være en (ikke nødvendigvis sorteret) tabel med n heltal, hvor alle de n tal har en værdi mellem 1 og $3n$. Hvor hurtigt kan de n heltal sorteres?

c) Lad A være en sorteret tabel med n tal. Lad $\text{SUCC}(x)$ være en procedure, der returnerer det mindste tal y fra A , som er større end x . Hvis et sådan tal ikke findes returneres ∞ . $\text{SUCC}(170)$ på tabellen i figur 3 er således 210. Beskriv, hvorledes SUCC kan konstrueres, så den har tidskompleksiteten $O(\lg n)$.

Lad $\text{NEXT}(i)$ være en procedure der givet et indeks i fra en tabel A returnere det mindste indeks j , som er større end i , hvor tallet $A[j]$ er lige. Hvis et sådan indeks ikke eksistere returneres $n-1$. Betragt tabellen i figur 3. Her vil f.eks. $\text{NEXT}(0)$ returnere 1, $\text{NEXT}(1)$ vil returnere 3 og $\text{NEXT}(5)$ vil returnere 7. Antag, at hvis $\text{NEXT}(i)$ returnerer j , så har NEXT kompleksiteten $O(1 + j - i)$.

Betragt følgende procedure AMOR:

AMOR(k)

1. $x \leftarrow 0$
2. **for** $j \leftarrow 1$ **to** k
3.   **do** $x \leftarrow \text{NEXT}(x)$

d) Lad A være en tabel med n tal. Hvad returnerer et kald til $\text{NEXT}(n-1)$? Hvad er kompleksiteten for et kald til $\text{NEXT}(n-1)$? Hvad er kompleksiteten for et kald til $\text{AMOR}(k)$? Du skal for hver af følgende kompleksitetsmål $O(n)$, $O(k)$, $O(n+k)$ og $O(n * k)$ angive og begrunde om kompleksitetsmålet udtrykker kompleksiteten for $\text{AMOR}(k)$.

I den næste delopgave vil vi betragte en tabel A , hvor alle tallene i tabellen til at starte med er 1. Endvidere antager vi, at tabellen indeholder n tal, hvor n kan skrives som $2^k + 1$ for et heltal $k \geq 0$ (dvs. n er et af tallene 2, 3, 5, 9, 17, 33, ...).

I figur 4 er vist en tabel med 9 tal. For denne tabel er $n = 2^3 + 1 = 9$, $k = 3$, og $A[i] = 1$, for alle indices i .

1	1	1	1	1	1	1	1	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Figur 4: En table med 9 et-taller.

Betragt følgende to procedurer NYETAL og HALVER:

NYETAL()

1. $i \leftarrow 0$
2. **while** $i \leq n - 1$
3.   **do** $A[i] \leftarrow A[i] * 2$
4. $i \leftarrow i + A[i]$

HALVER(k)

1. **for** $j \leftarrow 1$ **to** k
2.   **do** NYETAL()

e) Lad A være en tabel med 9 tal, som alle er 1. Tegn situationen efter et kald til NYETAL. Lad nu A være en tabel med n tal, hvor $n = 2^k + 1$ for et heltal $k \geq 0$. Hvad er kompleksiteten af et kald HALVER(k)?